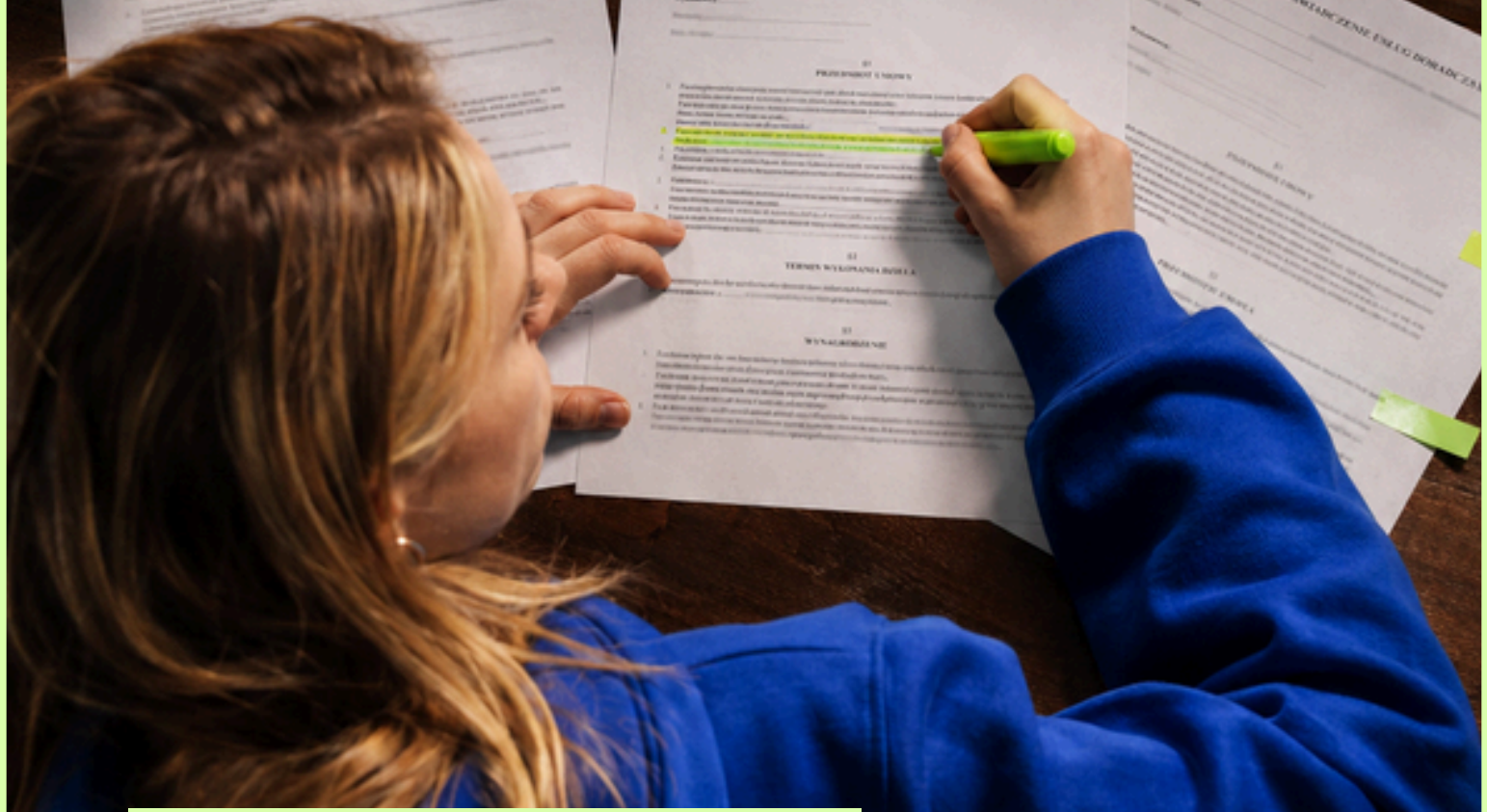

T

N

TEGO
NIE UCZA
W SZKOLE

Umowa zlecenie

podatki, ZUS

i najczęstsze pułapki

U

S

WPROWADZENIE

Umowa zlecenia to dziś jedna z najczęstszych form „pierwszej pracy”. Dla wielu młodych osób to wejście na rynek zawodowy: pierwsze pieniądze, pierwsza odpowiedzialność i (niestety) często pierwsze rozczarowania.

Brzmi niewinnie: elastyczne godziny, szybkie zatrudnienie, „na start”.

W praktyce bywa różnie. Umowy podpisywane w pośpiechu, zapisy, których nikt nie tłumaczy, stawki balansujące na granicy prawa, brak wypłat na czas albo praca wyglądająca jak etat, tylko bez praw pracowniczych.

Ten materiał powstał po to, żebyś nie musiał uczyć się na własnych błędach.

W tej pigułce:

- wyjaśniamy czym naprawdę jest umowa zlecenia, a czym nie jest,
- pokazujemy najczęstsze pułapki, na które trafiają młodzi,
- tłumaczymy podatki, ZUS i realne „ile zostaje na rękę”,
- uczymy, jak czytać umowę przed podpisaniem i jak ją negocjować,
- podpowiadamy, co zrobić, gdy coś pójdzie nie tak i gdzie szukać pomocy.

Bez straszenia. Bez prawniczego żargonu. Bez udawania, że „tak już musi być”.

To nie jest poradnik dla prawników ani dla pracodawców. To materiał dla Ciebie, żebyś wiedział, co podpisujesz, jakie masz prawa i jak się zabezpieczyć.

Bo umowa zlecenia może być uczciwa i bezpieczna.

Pod warunkiem, że wiesz, na co patrzeć.

Niniejszy materiał ma charakter wyłącznie informacyjny i edukacyjny. Nie stanowi porady prawnej, podatkowej ani ubezpieczeniowej. Przedstawione informacje opierają się na stanie prawnym obowiązującym w momencie publikacji i mogą ulec zmianie.

W indywidualnych sprawach zalecamy konsultację z prawnikiem, doradcą podatkowym lub Państwową Inspekcją Pracy.

SPIS TREŚCI

Część I: Czym naprawdę jest umowa zlecenie (a czym NIE jest)	04
Część II: Umowa zlecenie w praktyce: realia rynku, prawa i obowiązki	11
Część III: Dodatkowe dokumenty przy zawieraniu umowy zlecenia	16
Część IV: Pułapki w umowach – na co musisz uważać	18
Część V: Zanim podpiszesz - wzory zapisów w umowie	24
Część VI: Jak to wygląda w praktyce? Codzienna praca na umowie zlecenia	30
Część VII: Podatki i ZUS na umowie zlecenia – ile naprawdę zostaje Ci „na rękę”	34
Część VIII: Zlecenie w praktyce – czego nikt Ci wcześniej nie mówi	44
Część IX: Staż pracy a umowa zlecenie	49
Część X: Kiedy zleceniodawca nie chce zapłacić	52
Część XI: Gdzie szukać pomocy, gdy masz problem ze zleceniem	53
Podsumowanie	55

CZĘŚĆ I: CZYM NAPRAWDĘ JEST UMOWA ZLECENIE (A CZYM NIE JEST)

Case study: historia, która wydarza się częściej, niż myślisz

Listopad 2025. Kasia dostaje ofertę pracy na jarmarku bożonarodzeniowym. Umowa zlecenia, stawka 30,50 zł za godzinę, brzmi w porządku, więc podpisuje. Dopiero po dokładnym przeczytaniu umowy pojawia się haczyk:

„Wynagrodzenie godzinowe przysługuje wyłącznie po osiągnięciu dziennej normy sprzedaży 300 zł. W przypadku nieosiągnięcia normy — 30,50 zł za cały dzień pracy.” Żeby wyrobić normę, trzeba sprzedać około 200 świec dziennie.

O tej sprawie było bardzo głośno, sprawdź sam: [przeczytaj artykuł](#)

Komentarz prawnika jest jednoznaczny:

to wprost narusza przepisy o minimalnej stawce godzinowej. Przy umowie zlecenia wynagrodzenie minimalne przysługuje za każdą przepracowaną godzinę, niezależnie od wyników, sprzedaży czy „norm”.

Ta historia nie jest wyjątkiem. Każdego roku tysiące młodych osób podpisuje umowy zlecenia, nie wiedząc, że zgadzają się na warunki nielegalne albo skrajnie niekorzystne.

Ten rozdział wyjaśni Ci podstawy: czym naprawdę jest umowa zlecenie, jak działa od strony prawnej i dlaczego nie wolno jej mylić ani z umową o pracę, ani z umową o dzieło.

Czym faktycznie jest umowa zlecenie?

Umowa zlecenia to umowa cywilnoprawna regulowana przez Kodeks cywilny (art. 734-751), a nie Kodeks pracy. Niesie to za sobą fundamentalną różnicę: **zleceniodawca to nie pracodawca, a Ty jako zleceniobiorca nie jesteś pracownikiem.** W praktyce przekłada się to na jedno: masz znacznie mniej ochrony niż pracownik na etacie.